

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 7: Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Aftrapning af lejeværdien over 5 år).
Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.
(Fremsat 2/10 96).

Sammen med denne sag foretoges den sidste sag på dagsordenen, som var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 35: Forslag til folketingsbeslutning om afvikling af lejeværdien.
Af Peter Brixtofte (V) og Flemming Hansen (KF) m.fl.
(Fremsat 24/10 96).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Skatteministeren (Carsten Koch):

Det lovforslag fra Fremskridtspartiets medlemmer, som vi her har til behandling, går ud på en lineær aftrapning af lejeværdien over 5 år. Aftrapningen foreslås at begynde i 1996, således at lejeværdien er helt aftrappet i år 2000.

Det forslag til folketingsbeslutning, som vi ligeledes har til behandling nu, og som er fremsat af repræsentanter for Venstre og Det Konservative Folkeparti, foreslår aftrapning af lejeværdien over de næste 2 år, således at lejeværdien er helt afskaffet i 1998. Det plejer at være den omvendte kadence; det er imponerende.

Forslaget fra Fremskridtspartiet begrundes med, at den 20. almindelige vurdering giver betydelige stigninger i grund- og ejendomsvur-

deringerne. Vurderingerne er grundlaget for beregningen af både lejeværdien og ejendomsskatten, og stigningen i vurderingen hævdes at indebære betydelige skattestigninger for boligejerne. Videre anføres som begrundelse, at når boligejerne nu skal betale mere i form af højere ejendomsskatter og stigende lejeværdi, vil det sige, at man fjerner den kompensation for begrænsningen af rentefradraget, man gav boligejerne i forbindelse med skattereformen.

Forslaget fra Venstre og Det Konservative Folkeparti begrundes med, at skat på lejeværdi er skat på fiktiv indkomst. Man kan leve af afkastet fra en obligationsbeholdning, men ikke af afkastet fra de mursten, der udgør boligen. Klar tale!

Jeg synes, at begrundelserne i begge forslag bærer tydeligt præg af den frustration, som tilsyneladende breder sig hos visse oppositionspartiets medlemmer i mangel af saglig kritik over for den politik, som regeringen har valgt at følge.

I forbindelse med skattereformen sørgede regeringen for at skabe gode kår ikke mindst for boligejerne. Jeg behøver blot at nævne f.eks., at lejeværdisatsen blev sænket, og at omprioriteringsmulighederne blev forbedret, idet gamle, højt forrentede kontantlån blev udskiftet med lavere forrentede med bevarelse af fradrag for kurstabt.

Selv for Fremskridtspartiet, Venstre og Det Konservative Folkeparti må det da være forståeligt, at boligejerne har fået en varig fordel af den sænkede lejeværdiprocent. Fordelen ved en sænket lejeværdiprocent er ikke væk, fordi boligejerne oplever kraftige formueforøgelser af deres boliger. Tværtimod er boligejernes situation blevet forbedret markant, hvilket afspejler sig i det kraftige fald i antallet af tvangsauktioner. Det er uomgængelige fakta, vi taler om her.

Og den forøgede omsætning af ejerboliger er lige så fastslået et faktum, og at køberne står i kø for at købe er endnu et faktum. For hvorfor skulle køberne dog det, hvis det at sidde i ejerbolig er så forfærdeligt, som forslagsstillerne mener?

Har man ikke en mærkelig formynderisk indstilling til danskerne? Kan disse ikke selv gennemskue deres egen økonomi og deres egen stilling, deres egen skæbne?

Jeg synes, det er en foruroligende tankevirk-somhed, der foregår på almindelige menneskers vegne, en tankevirk-somhed, som er ret langt væk fra, hvordan almindelige mennesker tænker og handler.

Med lovforslaget fra Fremskridtspartiet står regeringen over for et forslag, som ikke er økonomisk rationelt. Tilsvarende gælder for beslutningsforslaget fra Venstre og Det Konservative Folkeparti.

Lejeværdien har sin baggrund i statsskatte- loven fra 1903. Det oprindelige udgangspunkt var beskatning af den objektive udlejningsværdi, og det vil sige, hvad boligen kan udlejes for til tredjemand, og boligejerens skatteevne anses for at være forøget med denne værdi i forhold til lejeren, der skal betale husleje, idet boligejeren bl.a. kan fratække renter på de lån, som er knyttet til boligen.

Nettovirkningen har således været, at boligejeren er blevet beskattet af værdien af den formue, som er bundet i ejendommen, ligesom lejeren er blevet beskattet af sin opsparing, f.eks. i obligationer.

Lejeværdi af egen bolig er derfor nødvendig for at ligestille de skatteydere, der vælger at opspare i deres bolig, med de skatteydere, der opsparer på anden vis – meget simpelt! Og efter min opfattelse er sparet husleje lige så likvid og spiselig som renteindtægter fra obligationer.

Gennem en lang årrække har lejeværdien været standardiseret til den procentlejeværdi, som nu foreslås aftrappet, og procentlejeværdien er betydelig gunstigere for boligejeren end den objektive udlejningsværdi.

Ved finanslovforliget for 1996 blev det standardfradrag, som gives til ejere af en- og tofamilieboliger, forøget fra 2.000 til 3.000 kr., hvilket gav boligejerne en yderligere fordel.

De værdistigninger, som boligejerne har oplevet, og som er kommet til udtryk i den 20. almindelige vurdering, har således alene medført, at skatten af overskud af ejerboliger, dvs. lejeværdien fratrukket standardfradraget, er steget med 300 mio. kr. fra 1995 til 1996, således at overskud af egen bolig bidrager med knap 6 mia. kr. til statens budget. Og selv efter denne stigning ligger provenuet væsentligt under niveauet før skattereformen.

Det skal ses i lyset af, at regeringens politik har skabt en formueforøgelse hos boligejerne på ca. 100 mia. kr., og det er vist noget, som vi også bør tage i betragtning, når vi vurderer boligejernes »forfærdelige« situation.

Det er forslaget om at give helt afkald på lejeværdien, som jeg på regeringens vegne må kalde økonomisk irrationelt.

Og når vi siger mod ligevægt på de offentlige budgetter, er der ikke plads til de store lettelser,

som der med forslaget er lagt op til. Det er der faktisk ikke.

Hertil skal føjes, at vi bl.a. fra arbejdsgiverorganisationerne har hørt det argument, at en eventuel skattelettelse kan bruges på en meget bedre måde end ved en sænkning af lejeværdien, og det er jo også nye og interessante toner, som jeg da godt vil have at forslagsstillerne forholder sig til.

Ud over de realøkonomiske betragtninger skal der jo endvidere tages hensyn til en sikring af, at det danske skattesystems bæredygtighed forbliver uantastet i en integreret verdensøkonomi, hvor stort set alt andet end fast ejendom har meget let ved at glide over landegrænserne, og i bestræbelserne for at sænke beskatningen af arbejdsindkomster er og bliver beskatningen af fast ejendom en af de mest hensigtsmæssige indkomstkilder, og vi taler jo ikke om brand-skatning.

Disse forslag står i kontrast til den ansvarlige finanspolitik, som regeringen agter at blive ved med at føre, og derfor må jeg på regeringens vegne sige, at regeringen hverken kan støtte lovforslaget eller beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg er nødt til at sige til skatteministeren, at det er, som om den verden, som skatteministeren refererer til, er en skrivebordsverden, som boligejerne slet ikke vil kunne genkende. Det er rigtig folketings snak, at lejeværdien er faldet, og at folk står i kø for at købe ejerboliger.

Og hvorfor gør de det? Jo, fordi der ikke er så mange tvangsauktioner mere, fordi man jo gav boligejerne ret til at omlægge de dyre lån!

Jamen det var de jo pisenødt til, for ellers var deres ejendomme gået på tvangsauktion, og det vidste de.

Og hvad var det, regeringen sagde i forbindelse med skattereformen? Jo, det var, at sænkningen af lejeværdien ikke kunne kompensere for nedgangen i rentefradragsretten, og det viste regeringens egne tal i Skatteudvalget. Der var et minus. Men så sagde regeringen: Jamen det er jo, fordi de nu også får ret til at omlægge de dyre lån, og så får de lavere boligudgifter.

Og hvad har de lavere boligudgifter så medført?

For det første, at man formentlig skylder flere penge væk og skylder dem i mange flere år, og dernæst har det givet anledning til stigende ejendomsværdi, ejendomsskat og lejeværdi. Og

hvordan i alverden skal de 98,5 pct. af landets boligejere leve af de murstensvurderinger, som ministeren står her og taler om? Det er ren skrivebordsgymnastik!

Jeg kan være enig med ministeren i, at sparet husleje er lige så likvid som opsparing i alt muligt andet, men vil det så sige, at de, der har vundet i boliglotteriet ved, at vi har haft en maksimal huslejefastsættelse, så de har kunnet bo i en lejlighed på 400 m² til en husleje på 3.000 kr. siden krigen og derfor har kunnet sætte deres penge i kunst, i lystbåde og i alt muligt andet, også skal til at betale lejeværdi af de formuegenstande, som nu er skattefrie? Var det ikke rimeligere, at de, der bruger deres penge på et så livsnødvendigt gode som en bolig, fik en ordentlig behandling?

Per Kaalund (S):

Den socialdemokratiske folketingsgruppe kan ikke stille forslagene. Forholdene for boligejerne er i de seneste år klart forbedret. Skatten af procentlejeværdien er nedsat. Standardfradraget er forøget. Omprioriteringsmulighederne er forbedret, herunder også for de kontantlåns typer, hvor der kan indregnes kurstabsfradrag. Ejendommene er steget i værdi, hvilket har givet en formueforøgelse på over 100 mia. kr. Antallet af tvangsauktioner er faldet drastisk. Det er lettere at sælge en ejendom i dag. Antallet af ejendomshandler er jo også kraftigt stigende, og forskellige opgørelser viser, at boligejerne har haft en større forbrugsudvidelse, end lejerne har haft, og det viser jo igen, at boligejerne åbenbart godt kan omsætte såkaldte mursten til brød.

Lejeværdiprincippet og dets indpasning i det generelle skattesystem har været gældende i stort set hele dette århundrede, og det princip agter vi stadig væk at følge, således at opsparing i bolig må beskattes som al anden opsparing, og det er jo med en meget lav procentsats, ca. 2 pct. Det varierer lidt – afhængig af, om man f.eks. er pensionist.

Vi ser naturligvis også på økonomien, og skatteprovenuet af lejeværdien vil stige med ca. 300 mio. kr. fra 1995 til 1996, og det samlede skatteprovenu er, som skatteministeren oplyste det, på over 6 mia. kr., og det er en væsentlig del af det samlede statsbudget, og hvor man i givet fald skulle finde kompenserende besparelser for så stort et beløb, har vi svært ved at forestille os.

En fjernelse af lejeværdien vil givetvis også medføre stigende ejendomspriser, hvilket er til ugunst for førstegangskøbere, og hvis leje-

værdien fjernes, vil investorer gå fra aktive erhvervsinvesteringer til passive boliginvesteringer, fordi det bedre kan betale sig.

Og vi har noteret os, at adskillige organisationer, herunder Dansk Industri, advarer imod en sådan ændring, og vi ville være meget bekymrede for den skævvridning, der ville komme i forhold til det øvrige boligmarked, for det ville jo være ensbetydende med, at skattefordelingen her i landet ville blive ændret væsentligt.

Som sagt kan vi ikke støtte nogen af forslagene.

John Vinther (KF):

Det Konservative Folkeparti har gjort beskattningen af egen bolig til et centralt punkt i dette års finanslovforhandlinger.

I vores finanslovudspil, »Balance '97«, har vi foreslået, at lejeværdibeskatningen afskaffes over en toårig periode. Det skal gøres ved at halvere alle satserne i 1997 og afskaffe beskattningen totalt i 1998. Samtidig skal standardfradraget på de 3.000 kr. om året afskaffes, for det er en logisk konsekvens af afskaffelsen af lejeværdien.

Skatteministeren og forskellige økonomiske professorer har ført alle mulige og – for det meste – umulige argumenter frem i et forsvar for lejeværdibeskatningen. Hovedargumentet er tilsyneladende, at fast ejendom er et formuegode helt på linje med andre formuegoder, og at der derfor skal ske beskattning.

De argumenter hopper vi ikke på i Det Konservative Folkeparti. Når danskerne vælger at købe deres egen bolig i stedet for at leje den, sker det jo ikke i spekulationsøjemed. Det er jo ikke sådan, at boligejerne sælger deres ejendom hvert tredje eller fjerde år for at opnå en økonomisk gevinst.

Når man køber sin bolig, sker det, fordi man ønsker at skabe trygge rammer om familiens hverdag, og fordi man ønsker den frihed, der ligger i at være herre i eget hus. Sammenligningen med andre formuegoder holder ikke. Hvis man køber obligationer eller aktier, får man rent faktisk et afkast; man får penge i hånden. Det gør boligejerne kun, hvis de sælger ejendommen. Man kan nu engang ikke spise murstene.

Lejeværdibeskatningen er og bliver en beskattning af en indkomst, som man ikke har haft. Den har ingen sammenhæng med husstandens faktiske indkomst.

Nogle økonomiske professorer og åbenbart også skatteministeren har i forsvaret for lejeværdibeskatningen karakteriseret den som en beskatning af en sparet lejeudgift. Argumentet synes at være, at når man køber egen bolig, har man ingen lejeudgift.

Det argument er morsomt helt ud i det groteske, for med den argumentationsform kunne man jo indføre en lejeværdibeskatning af alt: bilen, fordi man ejer den og dermed ikke har nogen udgift til leje af en bil, eller fjernsynet, fordi man ejer fjernsynet og dermed ikke har nogen udgift til leje af et fjernsyn, osv.

Uanset alle de tåbelige argumenter, der fremføres til forsvar for lejeværdibeskatningen, er og bliver det en særskat på det at eje sin egen bolig. Det er en ren misundelsesskat, og derfor vil Det Konservative Folkeparti have afskaffet lejeværdibeskatningen hurtigst muligt.

Vi kan naturligvis støtte det beslutningsforslag, vi selv har fremsat sammen med Venstre.

Fremskridtspartiets lovforslag går ud på at aftrappe lejeværdien over 5 år, og i betragtning af, at vi selv har foreslået det gjort over 2 år, synes jeg ærlig talt, Fremskridtspartiets forslag er noget uambitiøst.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Man kan jo sige meget om begrundelsen for lejeværdibeskatningen, men det spørgsmål, jeg gerne vil stille den konservative ordfører, er: Hvis man nu fik afskaffet lejeværdibeskatningen, ville De Konservative så støtte, at man til gengæld beskattede værdistigningerne på jord og fast ejendom, sådan at vi ikke får det misforhold, at hvis man placerer penge i en obligation, så betaler man skat af afkastet, hvorimod hvis man placerer penge i jord og fast ejendom, så er det skattefrit?

Jeg går ud fra, at De Konservative synes, det ville være en urimelig ulighed mellem forskellige investeringsformer, og derfor gerne vil støtte en ligestilling. Derfor spørgsmålet.

(Kort bemærkning).

John Vinther (KF):

Jeg kan forstå, at hr. Frank Aaen ønsker at flytte fokus fra det forslag, vi nu behandler.

Som jeg sagde i min ordførertale, tror jeg ikke, de almindelige familier betragter det at købe deres egen bolig som en investering i spekulationsøjemed. Hvis det drejer sig om en person, der lever af at købe og afhænde fast ejendom,

har vi ikke noget imod en sådan beskatning, men vi har noget imod, at man betragter boligen som et beskatningsobjekt.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Næh, man behøver såmænd ikke at betragte det som en spekulationsgevinst, men nogle gange kan man jo til sin store overraskelse opdage, at når man sælger boliger, har man skattefrit tjent flere hundrede tusind kroner. Mener Det Konservative Folkeparti, at det skal være sådan, at man skattefrit kan tjene flere hundrede tusind kroner på en investering, hvorimod man ved andre tilsvarende investeringer skal betale skat af afkastet?

Jes Lunde (SF):

SF afviser naturligvis forslaget her. Man må sige, at det virkelig er løsslupenhed med statskassen, vi oplever her. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at prøve at forestille mig den reaktion, der ville være her i salen fra højre side, og den reaktion, der ville være i medierne, hvis SF kom med et forslag til gennemførelse, som i løbet af to år ville koste 6 mia. kr., uden med bare så meget som én linje at anvise, hvor de 6 mia. kr. skulle komme fra. Det er det, det her svarer til.

Vi har et forslag fra De Konservative og Venstre om at lænse statskassen for 6 mia. kr. uden én linje, der fortæller noget om, hvor de penge skal komme fra. Ja, De Konservative og Venstre har vel ikke engang fortalt, at provenuet er sådan. Det kan vi jo så finde ud af andre steder, men i De Konservatives og Venstres forslag står der ikke engang noget om, hvad det koster. Det er bare sådan et flot herresving, man tager: Vi afskaffer bare lejeværdien uden at nævne, at det koster statskassen 6 mia. kr.

Jeg synes, det er ret fantastisk, og jeg synes egentlig, at forslaget her bidrager ganske godt til at illustrere, hvem det er, der egentlig er økonomisk ansvarlige her i Folketinget. De partier, der tager sig de største friheder, der tager sig friheden til at komme med de mest uansvarlige forslag, er tydeligvis De Konservative og Venstre.

SF finder, at lejeværdien er helt nødvendig, så længe vi har rentefradragsretten. Det er jo stadig væk sådan, at rentefradragsretten koster staten betydelig mere i skatteprovenu, end lejeværdien indbringer. Betydelig mere. Og spejlbilledet af, at man har et fradrag for renter for privat boliginvestering, er altså, at man også nødvendigvis

må have en lejeværdi. De to ting hænger sammen. Hvis De Konservative og Venstre på et tidspunkt vil være parat til at afvikle rentefradragsretten, så diskuterer vi gerne det i SF.

Vi har et forslag om at lægge et loft over rentefradragsretten på 100.000 kr. pr. person; et loft, som vi så vil nedtrappe i løbet af 20-25 år. Det betyder, at der ikke er nogen med en normal boligstørrelse overhovedet, der kommer i klemme, men man får en afvikling af rentefradraget, der passer til lånenes løbetid, og på den måde kan vi få gældsætningen, den private gældsætning, ud af selvangivelsen.

Vi tror nemlig, en del af forklaringen på, at vi har haft et overforbrug i vores del af verden, og en del af forklaringen på udlandsgælden, underskuddene på betalingsbalancen, er, at vi har et skattesystem i Danmark, der præmierer privat gældsætning. Det synes vi er en ødselhed og en uansvarlighed, men her vil vi sikkert igen finde De Konservative og Venstre som forsvarende for den vilde uansvarlighed og SF som det pragmatiske parti, der gør, hvad det kan for at forsøge at få skabt lidt orden på statsfinanserne og for at få skabt lidt orden i dansk økonomi i det hele taget, men det er jo så den nye rollefordeling, vi må lære at leve med.

Elisabeth Arnold (RV):

Begge de forslag, vi har til debat nu, drejer sig om afvikling af lejeværdibeskatningen. Det er jo ikke første gang, vi diskuterer det her i Folketinget, og ikke meget tyder på, at det bliver sidste gang. Det Radikale Venstre er denne gang ligesom alle de tidligere gange, vi har diskuteret det, ikke begejstrede for en afvikling af lejeværdibeskatningen, men vi må jo erkende, at i de sidste mange år er lejeværdibeskatningen procentvis blevet nedsat adskillige gange. Det har Det Radikale Venstre måttet acceptere, men vi vil hage os fast i lejeværdibeskatningen med næb og kløer og prøve at undgå, at den bliver yderligere nedsat.

Af en eller anden grund er boligejerne, som jo udgør en meget, meget stor del af den danske befolkning, nogle, der skal særlige lettelser til. Det forstår vi ikke rigtig i Det Radikale Venstre. Boligejerne er generelt ikke trængt. Der er måske nogle boligejere: Ja, naturligvis, folk, der bliver skilt, som pludselig skal sidde alene i et hus, de tidligere har været to om, ældre mennesker, som pludselig har en faldende indkomst, og som ikke kan blive siddende i det hus, de har haft i mange år. Der kan være grupper, som får

et svigtende indtægtsgrundlag og derfor ikke kan betale den samme husleje, de kunne for blot få måneder siden, men generelt må man sige, at boligejerne ikke er trængt. Priserne stiger, der er gang i salget, og det er let at skifte bolig, som det ser ud i øjeblikket.

Derfor synes vi ikke, at der skal skattelettelser specielt til denne gruppe borgere. Og vi synes specielt ikke, at det er fornuftigt at lave skattelettelser på fast ejendom. Det er en af de eneste virkelig resistente skatteobjekter, vi har i et internationaliseret samfund, hvor andre former for skatteobjekter frit kan flyde over grænserne. Der er fast ejendom noget af det, vi skal holde virkelig fast ved som skatteobjekt, og derfor synes Det Radikale Venstre, det er en rigtig dårlig idé at foreslå afvikling af lejeværdibeskatningen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, det lykkedes fru Elisabeth Arnold at fremstille det, som om Det Radikale Venstres indflydelse her i Folketinget er overordentlig beskeden og at partiet havde ført en ganske vist heroisk, men tabende kamp imod alle dem, som vil have afviklet lejeværdien.

Men så vil jeg godt stille det spørgsmål, hvis det nu er sådan, at Det Radikale Venstre siger, at der skal ikke røres ved det her, lejeværdien er allerede svækket nok – det var sådan set budskabet i fru Elisabeth Arnolds tale, og det er jeg enig i – så ville det jo være muligt at etablere et flertal bestående af Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, SF og Enhedslisten, som simpelt hen standsede denne glidebane, denne afvikling af lejeværdien, som reelt har fundet sted over en årrække i en periode, hvor lejerne jo samtidig, og det undrer mig, at ingen har været inde på det i debatten, har oplevet en forringet levevilkårssituation. Jeg vil godt spørge, om Det Radikale Venstre rent faktisk vil gøre sin indflydelse gældende eller bare lade stå til.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Til hr. Keld Albrechtsen: Naturligvis vil Det Radikale Venstre gøre alt, hvad vi kan for at gøre vores indflydelse gældende, men hr. Keld Albrechtsen ved jo godt, at et parti med ganske få mandater jo ikke har så stor en indflydelse som et stort parti med mange mandater, og naturligvis vil vi gøre, hvad vi kan, men det er jo ikke nemt at kæmpe mod overmagten.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg tror, fru Elisabeth Arnold skulle øve sig i kunsten at tælle til 90. Det, jeg gjorde rede for for et øjeblik siden, var, at hvis vi skal tage for pålydende, hvad den socialdemokratiske ordfører har sagt – det vil jeg gå ud fra at vi kan – og vi ved, at SF er modstander af disse forslag om at pille ved lejeværdibeskatningen, ja, så er det rent faktisk sådan, at så sidder Det Radikale Venstre med beslutningsretten i denne sag. Det Radikale Venstre sidder med de mandater, der afgør sagen.

Og det, jeg simpelt hen stiller som spørgsmål til fru Elisabeth Arnold, er, om man vil bruge sine mandater til at sikre det, man altså kan sikre, som der helt stjerneklart vil være et flertal for her i Folketinget, nemlig at der ikke skal ske yderligere svækkelser af lejeværdibeskatningen. Det Radikale Venstre kan vælge at sige, at man ikke vil bruge den magt, som vælgerne har givet partiet, men så sig dog det!

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Nej, det får hr. Keld Albrechtsen mig ikke til at sige. Men jeg vil så godt sige, at de gange, hvor Det Radikale Venstre har haft mindst indflydelse, har været de gange, hvor Socialdemokratiet og Venstre og De Konservative har været enige om f.eks. store broprojekter og om andre ting, som Det Radikale Venstre har været modstander af. Der har det ikke hjulpet os, at vi har kunnet tælle til 90, for det har ikke været nok. Der har været kræfter, der ville det anderledes.

Jeg er helt enig med det, som den socialdemokratiske ordfører sagde om lejeværdibeskatningen. Det Radikale Venstre har altid trukket i den retning, at vi ønskede lejeværdibeskatningen opretholdt. Og hver gang der har været kræfter for at få den nedsat, så har vi prøvet at få nedsættelsen så lille som mulig, og sådan vil vi fortsat handle i det daglige politiske arbejde.

Frank Aaen (EL):

Det meste om de her forslag er sådan set sagt i løbet af debatten. Jeg vil bare notere, at vi altså har en situation, hvor der er stort underskud på statens budget, der er manglende behandling på sygehusene, folk er på venteliste i måneder og år. Der er dårlig behandling af de ældre i en lang række tilfælde, der er måske flere hundrede tusind mennesker, som har for lidt at leve af, på bistand og overførsel. Der er manglende pasning af børnene.

Der er mange fornuftige formål at bruge penge på, og så mener man altså, det er nødvendigt lige præcis at finde en lille bitte gruppe, der skal have i alt 6 mia. kr. Når jeg siger en lille bitte gruppe, så er det, fordi det meste af det, denne debat handler om, jo ikke er de 1,6 mio. Det er først og fremmest den stigning, som nogle ganske få er udsat for ved denne her lejeværdistigning. Det skal jeg vende tilbage til.

I forvejen er det sådan, at lejeværdibeskatningen begunstiger de rigeste. Vi har i dag kunnet se et notat, der viser, at de 20.000 rigeste boligejere ud af de 1,6 mio. her i landet på grund af indretningen af lovgivningen allerede i dag får en skatterabat på 4.000 kr. om året. Igen en ganske betragtelig rabat til de rigeste, som vi har set det også i andre tilfælde i vores lovgivning.

Det er jo oven i købet en sag, hvor der allerede for længe er givet fuld kompensation for stigning i lejeværdiudgiften, fordi vi sidste år af et flertal blev påtvunget, at standardfradraget skulle forøges fra 2.000 til 3.000 kr. Så er det, vi har det resultat, at selv efter den seneste værdistigning vil vi se, at siden 1993 er lejeværdiprovenuet – provenuet af overskud på ejerboliger – faldet med 20 pct. fra 7,3 mia. til 5,9 mia. kr., der er altså ikke tale om et stigende, men et faldende provenu.

Og hvis vi kigger på, hvad det er, der er på dagsordenen i øjeblikket med den aktuelle stigning, ja, så ser vi jo, at 1,6 mio. husejere i gennemsnit får en stigning på 200 kr. Det er nok ikke det, folk brokker sig over. Det, der er på dagsordenen, er, at vi her oppe nord for København og i nogle kvarterer i Århus har nogle ganske enkelte boligejere, som får en skattestigning over de kommende år, som de synes er ubehagelig og af en lidt større størrelsesorden.

Det er sådan set derfor, jeg vil bede alle de mange mennesker, der stemmer på de partier, som står bag dagens forslag, bemærke: Når I hører V, K og Z i det felttog, som de har kørt de seneste måneder på baggrund af den sidste stigning af lejeværdien, så er det ikke landets boligejere i almindelighed, de er ude for at forsvare, men det er de 20.000 rigeste boligejere i Danmark, de er ude for at forsvare. Det skal man bare huske, når man hører de samme partier tale så varmt om alle dem, der er svage i samfundet, som skal hjælpes. Så er det, man altså er i gang med her, en storstilet indsats for at hjælpe de rigeste i samfundet.

Sonja Albrink (CD):

Lad mig starte med at sige, at CD er helt på linje med forslagsstillerne til de to forslag om aftrapning af lejeværdien. Det er heller ikke så lang tid siden – en god måneds tid siden – vi selv kom med et forslag om, hvordan vi ønskede at starte en nedtrapning af lejeværdien.

I skattereformen i 1993 var CD medvirkende til, at lejeværdien blev nedsat med en femtedel. Det var væsentligt mere, end det lykkedes at få V og K overtalt til, da CD selv sad i regering med de to partier i 1980'erne. Og da CD i 1989 fremsatte et beslutningsforslag om fjernelse af lejeværdien, stemte både V og K imod, ligesom de gjorde det, da lejeværdien blev sat ned i 1993. Jeg må derfor indrømme, at jeg savner nogle argumenter for, hvorfor det skal ske netop nu, hvor regeringspartierne jo er bundet af et forlig, som løber et par år endnu.

Jeg er som sagt helt enig i den grundholdning, som ligger bag forslagene, og jeg vil da også gerne bede en af forslagsstillerne bag B 35 om at give mig argumenter, som kan tilbagevise det synspunkt, som hr. Anders Fogh Rasmussen i denne uges Weekendavis er citeret for. Han skriver i bogen »Bolig og Økonomi« fra 1987:

»Ud fra en økonomisk betragtning er det meget velbegrundet at beskatte en beregnet lejeværdi af ejerboliger«, »en indkomst skal beskattes, hvad enten den fremtræder i pengeform eller som naturalydelse« og »den skattemæssige behandling af kapitalafkast bør være ens, uanset om kapitalen er placeret i værdipapirer, erhvervsaktiver eller egen bolig.«

Til begge forslagene om aftrapning af lejeværdien vil jeg sige, at jeg savner et rimeligt forslag til, hvordan statens provenu på ca. 6 mia. kr. skal finansieres, når lejeværdien aftrappes. Som jeg så ofte har hørt det fra forslagsstillerne, er det jo nemt nok at dele penge ud, men det er straks vanskeligere, når beløbene skal kradses ind igen.

Endelig vil jeg sige, som det vist er sagt flere gange tidligere i dag, at tidspunktet for behandling af disse forslag ikke er det mest velvalgte, hvis forslagsstillerne mener noget alvorligt med dem, for dels er alle klar over, at regeringspartierne er bundet af et forlig om skattereformen, dels foregår der jo forhandlinger, hvor der ifølge pressen bl.a. netop tales om lejeværdien.

Så CD må afvise at støtte forslagene, men vi er positive over for tanken.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg er ikke blandt dem, som forsøger at skose Venstre og De Konservative for at erkende, at lejeværdi af egen bolig er en urimelig beskatningsform og derfor skal afskaffes.

I Dansk Folkeparti er vi hundrede procent enige i, at lejeværdi af egen bolig er en urimelig beskatningsform, som naturligvis må afskaffes. Derfor vil vi også støtte både beslutningsforslag nr. B 35 og lovforslag nr. L 7, der er til behandling her i Folketingssalen, og som har det sigte at afskaffe lejeværdi af egen bolig. Vi ser naturligvis helst, at det sker over 2 år, som det er foreslået af Venstre og De Konservative, men kan det ikke lade sig gøre, vil alle andre forslag, som også har det sigte at afskaffe lejeværdi af egen bolig, men måske over en lidt længere periode, naturligvis også få vores støtte.

Så vil jeg spørge dem, som støtter lejeværdi af egen bolig, hvorfor de ikke fører ren tale. Både skatteministeren og regeringspartierne forsøger at tale meget om, at man har at gøre med en beskatningsform, som er god, sund, nøgtern osv. Man forsøger at camouflere den i stedet for at sige det, som det reelt er, nemlig at der er tale om en beskatningsform, som er ude af trit med det, man argumenterer for.

Vi har at gøre med en misundelsesskat. Vi har at gøre med en skat, hvor der er tale om, at beskatningen sker ud fra, at folk køber en bolig i investeringsøjemed, selv om vi alle jo godt ved, at langt hovedparten af husejerne overhovedet ikke har noget investeringsøjemed i tankerne, når de køber bolig, men derimod alene har et ønske om at få købt en bolig, som de synes er god at bo i de næste mange år. Hvorfor kan man så ikke sige det, som det er, nemlig at det er en misundelsesskat?

Der er tale om, at man fra nogle partiers side ønsker at støtte lejerne til fordel for ejerne, at man ønsker at beskatte dem, der køber egen bolig og vil klare sig selv, fordi man egentlig synes, at det er rarere at have styr på boligmassen og nemmere at have styr på folk, når de bor i lejeboliger, for så er de afhængige af alle de forskellige ordninger, som man laver i Folketinget.

For os at se er det vigtigt, at vi tager en diskussion som den her, ikke bare ud fra hvilket provenu statskassen får af lejeværdi af egen bolig, men også ud fra, hvad der er retfærdige beskatningskilder. Det troede jeg rent faktisk også var det, som SF, Enhedslisten og regeringspartierne gjorde sig til talsmænd for i forbindel-

se med skattereformen, hvor de sagde, at man skulle have en omlægning væk fra så store personskatter og over til miljøskatter osv. Da tog man en grundlæggende diskussion om, hvad de retfærdige beskatningskilder er.

Det gør man ikke her. Man ved nemlig godt, at man ikke har at gøre med en populær beskatningskilde, og man ved såmænd nok også godt, at man ikke har at gøre med en retfærdig beskatningskilde. Så det, man stiller op som sin hovedpointe, er, at det vil koste 6 mia. kr. at afskaffe lejeværdi af egen bolig. Hvis man ser så rent skematisk på det, tænker man selvfølgelig ikke på, at de 6 mia. kr. kommer i omløb og bliver brugt til andre ting og skaffer indtægter andre steder, f. eks. til statskassen. Det ser man helt bort fra. Det er en helt isoleret betragtning over, hvad lejeværdi af egen bolig indbringer netop nu.

Ministeren sagde, at regeringens politik har skabt ekstra værdier for boligejerne på 100 mia. kr. Jeg skyndte mig at skrive det op, for jeg synes, det var noget af et postulat fra regeringens side. Jeg må nok sige, at det er lidt flot, at folk får at vide, at når deres bolig er steget i værdi, skyldes det regeringens politik siden 1993.

Nej, sandheden er selvfølgelig, at de stigende priser på huse er kommet på grund af et rentefald, som nok ikke kan tilskrives regeringens politik, og på grund af den omlægning af kreditforeningslån, der er blevet mulig.

Forslagsstillerne til lovforslag nr. L 7 har jo derfor fuldstændig ret i, at det overhovedet ikke har noget med regeringens politik at gøre. Hvis regeringens politik isoleret set var ført ud i livet og folk ikke havde haft muligheden for at omlægge kreditforeningslån, havde situationen for boligejerne været markant forringet.

Det er derfor alene en gunstig rentesituation, der har muliggjort omlægning af kreditforeningslån, der igen har betydet lavere boligomkostninger for de enkelte boligejer, der har gjort, at vi ikke er endt i en meget, meget gal situation.

I skattereformen fra maj 1993 var det jo tanken, at rentefradragsretten skulle begrænses, og at boligejerne så skulle have en kompensation, men det er Dansk Folkepartis opfattelse, at den kompensation, man gav boligejerne, langtfra er svarende til det, som man har svækket rentefradragsretten med. Hvis vi nu accepterer en højere ejendomsskat på grundlag af en højere lejeværdi af egen bolig, er den kompensation, man havde tænkt sig i sin tid, jo fuldstændig væk.

Når nu regeringspartierne i de forskellige ordførertaler her i dag – jeg har hørt det både fra ministeren og fra hr. Per Kaalund – har gjort så meget ud af de historiske elementer, og da vi diskuterede standardfradrag for et øjeblik siden, var det jo historiske elementer helt tilbage fra 1971, der var hovedargumentet for, at man ikke i dag kunne røre ved standardfradraget, kunne man også spørge: Hvad er der blevet af regeringens løfte om at holde boligejerne skadesløse? Hvad er der blevet af regeringens løfte om, at boligejerne skulle have fuld og hel kompensation for det svækkede rentefradrag?

Hvis ikke man nu gør noget på dette område, må regeringspartierne sande, at løfterne fra skattereformens start er helt væk, og så har vi bare endnu et element i rækken af flere, som taler for, at regeringens mange løfter i forbindelse med skattereformens indførelse i maj 1993 er taget ud af den blå luft; de findes ikke længere.

Derfor vil jeg bare anbefale, at regeringen spiller ud med nogle andre ting over for boligejerne, hvis den overhovedet skal holde de løfter, den kom med i forbindelse med skattereformen.

Dansk Folkeparti kan naturligvis støtte en afskaffelse af lejeværdien af egen bolig.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Ordføreren for forslagsstillerne til lovforslag nr. L 7 om ændring af ligningsloven, fru Kirsten Jacobsen, har ordet.

Kirsten Jacobsen (FP):

Det har været interessant at høre alle mulige og umulige undskyldninger for, at lejeværdi af egen bolig er et gode, som befolkningen skal være glad for, at det er en rimelig skat, som man kan begrunde sagligt, sagligt, sagligt!

Det er virkelig morsomt. Jeg ved ikke, hvordan skatteministeren ville have det, hvis der blev stillet en gul mursten frem på en tallerken til morgenmad, en rød til frokost og en hullet til aftensmad. Så ville der ikke gå ret lang tid, før det ville være svært for formanden at konstatere, når skatteministeren ville have ordet, for så ville han være usynlig, når han vendte siden til. Det er det, man kan få, hvis man skulle leve af mursten, oven i købet selv om det gjaldt værdistigningen på mursten.

Sådan er det også for boligejerne, og de mennesker, som skatteministeren står heroppe og taler om – men han lader det lyde, som om det gælder alle boligejerne i Danmark, 1 million – er

de ganske få procent, som aktiverer værdistigningen og går ud af boligmarkedet. Det er ikke engang dem, der sælger rækkehuset, fordi der er kommet flere børn og de skal have et andet hus. Nej, det er den lillebittebitte procentdel, som for altid og evigt går ud af ejerboligmarkedet, fordi de er blevet for gamle til at bo i egen bolig, eller som af andre grunde flytter.

Jeg synes ærlig talt, det er morsomt at høre Socialdemokratiet: I forgårs var der en udtalelse fra formanden for LLO, som bombastisk gik ud og fortalte, at nu måtte regeringen endelig ikke røre ved lejeværdien, for hvis man nedsatte lejeværdien, ville det betyde, at de gode lejere i den almennyttige boligsektor ville flygte over i ejerboligerne!

Dermed siger man jo, at man er nødt til at beholde en høj lejeværdibeskatning på ejerboligerne, for at man kan beholde lejerne i det sociale boligbyggeris lejligheder og opretholde kravet om nogle flere af dem. Det er nogle søsyge argumenter. De holder ikke vand. Man kan ikke tale sig ud af, at det løfte, som boligejerne fik i forbindelse med skattereformen – og det blev så rigtigt gengivet af hr. Thulesen Dahl – ikke er indfriet, og når boligejerne har betalt regningen for den nye ejendomsvurdering i form af stigende ejendomsskatter og stigende lejeværdi, er det ikke engang sådan, at der er et lille minus, som der var i forbindelse med skattereformen. Så har man taget dét to gange tilbage, som man gav, og de eneste, der har fået noget ud af det, er dem, der er trådt ud af boligmarkedet.

Jeg kan garantere skatteministeren for, at hvis han går ud i det almindelige liv og ser på en lavtlønsfamilie, som bliver beskattet fra hus og hjem, og som ikke har optaget nye lån, er virkeligheden en ganske anden end den, hr. Kaalund og skatteministeren står her og fortæller om, for slet ikke at tale om de pensionistfamilier, som har betalt hver krone tilbage, som de lånte, og som på grund af progressionen i lejeværdibeskatningen nu er i den situation, at de tvinges til at sælge det hus, de måske selv har opført.

Hr. Frank Aaen sagde før, at man lige skal huske på, at de, der ønsker lejeværdien afskaffet, er de 20.000 rigeste, sådan nogle som dem, der bor nord for København. Må jeg ikke give et ganske godt eksempel?

Særlig i Lyngby ligger der utrolig mange små ejerboliger, som oprindeligt blev belånt med kapitel 2 A-statslån. De er bygget omkring 1950'erne, og man skulle være mindrebemidlet

og have mange børn for overhovedet at få lov til at bygge dem og få ret til de her lån. Hvis de familier, som typisk var arbejdere eller faglærte håndværkere, stadig væk bor i de huse, som typisk – for at man kunne få de her lån – er rødstensmurermesterhuse på 90 m² med kælder og 1. sal, ville de i dag være væsentligt over progressionsgrænsen. Selv om de ikke skylder én eneste krone i deres hus, fordi de aldrig har genbelånt det, kan de som almindelige folkepensionister ikke bo der. Det er en fysisk umulighed på grund af denne misundelighedsskat.

Hvis det er sådan, at begrundelsen for, at man skal betale lejeværdi af egen bolig, er, at man har sparet noget husleje, synes jeg måske, at man kunne gå ud og opkræve lejeværdi hos alle de lejere, som siden krigen har boet til maksimalt rundt omkring i lejligheder på 200 m² eller mere for under 3.000 kr., eller hos alle dem i den almennyttige sektor, som har fået milliardtilskud. Det ville jo være konsekvensen af det, skatteministeren sagde.

Så kunne jeg i øvrigt godt lide at minde Socialdemokratiet om, at i 1974 var der et meget stort og bredt flertal i Folketinget, som var helt enige i, at lejeværdien skulle aftrappes over en årrække. Men det er man jo løbet fra, ligesom man løber fra alt muligt andet. Boligejerne har været fredløst vildt, og hver gang der har været et eller andet, har man kunnet drive klapjagt på dem, og det vil man fortsætte med.

Jeg vil godt give hr. John Vinther ret i, at set i relation til V's og K's forslag er Fremskridtspartiets forslag ikke særlig ambitiøst. Når vi har valgt 5 år, er det, fordi vi troede, at det var det mest voldsomme, man kunne tillade sig at komme med. Men vores forslag er velovervejet, og vi vil også gerne have det gennemført, og derfor har vi prøvet på at appellere til andre partier, hvorimod V's og K's forslag minder om noget, der er skrevet på en serviet i et øjeblik lediggang på herretoiletet: Det fylder én side, og bemærkningerne er sådan nogle, som man har rystet ud af det højre øre.

Vi kan jo slå en handel af: Fremskridtspartiet flytter 2-års-fristen fra V's og K's ubehjælpssomme beslutningsforslag, som jo ikke har retsvirkning, selv om det bliver vedtaget, over i Fremskridtspartiets velgennemarbejdede lovforslag, for så bliver det altså til gavn for boligejerne. Hvis V's og K's forslag vedtages, forudsætter det jo, at vi skal have en omgang til for Prins Knud med regeringen.

Så lad os lave en fornuftig handel: Lad os gøre de 5 år til 2 år og lad os sammen kæmpe for at gennemføre Fremskridtspartiets lovforslag.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Hvis fru Kirsten Jacobsen ville komme med et forslag, som hjælper, hvis nogen med meget lav indkomst, der bor i egen bolig, kom i en urimelig klemme, ville vi se meget positivt på det. Vi er også sikre på, at det økonomisk ville være et meget overkommeligt forslag, og det kunne få vores støtte.

Men jeg har sådan set ikke andet end foragt tilovers for dem, der prøver at finde nogle ganske enkelte personer og skubbe dem foran for at sikre nogle af de bedst stillede her i samfundet samlede skattelettelser på 6 mia. kr. og i særdeleshed en skattelettelser, der bliver til fordel for de 20.000 rigeste familier her i landet. Jeg synes ikke, man på den måde skal skubbe nogle få foran sig for at gavne mange af de rigeste.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Nej, men der skal være lidt ræson i tingene, og det var hr. Frank Aaen, der svingede med fanen og fortalte, at det her forslag fortrinsvis ville gavne de 20.000 rigeste, som bor nord for København. Så prøvede jeg at sætte det i relief ved at sige, at oppe nord for København findes der altså også nogle, som er ganske, ganske fattige i relation til hr. Aaens målestok.

Det her ville gavne og først og fremmest gavne ganske almindelige mennesker, som har slidt og slæbt det meste af deres liv for at sikre en tryk bolig til deres børn og et sted, hvor de kunne være uden indblanding fra staten, når de blev ældre. Det prøver man af al magt fra politisk hold at forhindre dem i. De har aldrig bedt om tilskud til hverken det ene eller det andet. Det er den gruppe mennesker, der har klaret sig selv. De har fået utallige løfter, og politikerne er løbet fra dem, lige så stærkt som en hest kan rende, hver eneste gang.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg synes stadig væk, fru Kirsten Jacobsen skulle komme med et forslag, der entydigt gavner de dårligere stillede i samfundet, for det er dem, der har brug for hjælp, og lade være med at komme med et forslag, som i den grad er til fordel for de rigeste også.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Ordføreren for forslagsstillerne til beslutningsforslag nr. B 35, hr. Peter Brixtofte.

Peter Brixtofte (V):

På vegne af Venstre og Det Konservative Folkeparti vil jeg sige tak for alle de positive signaler, der har været i dagens debat. Det er muligt, at der ikke lige i øjeblikket er et flertal i Folketinget for at afskaffe lejeværdien, men det er interessant, at de partier, der har givet deres tilsagn om at støtte en afvikling af lejeværdien, i langt de fleste opinionsundersøgelser har flertal i befolkningen.

Da dertil kommer, at Centrum-Demokraterne også har samme holdning som forslagsstillerne, er der udsigt til, at et solidt flertal i Folketinget efter næste folketingsvalg vil kunne gennemføre en afvikling af lejeværdien. Så der er noget at se frem til, og det er det glædelige ved dagens debat.

Der ligger to gode forslag. Et er kortfattet uden alt for meget papirusseri, og et andet er langt og indviklet og svært at læse for almindelige mennesker. I V og K har vi så valgt det korte, det enkle, det overskuelige, og det er en afvikling over to år, i stedet for det lidt mere langsomme, pragmatiske, kompromissøgende fra Fremskridtspartiet med en afvikling over fem år.

Men vi er jo i en situation, hvor det gælder om at holde sammen. Nu er V og K sammen om forslaget om de to år, og det gælder om at få alle partier, der vil være med, til at holde sammen i en tid, hvor vi foran os har en regering, der er på vej til opløsning, hvor en statsminister og en udenrigsminister ikke ved, hvad de har snakket om, når de har været til mange møder sammen. Bagefter ved de ikke, hvad de har snakket om.

Vi har en regering, der står foran sit fald. Vi står foran et snarligt folketingsvalg, og så er det, det interessante kommer ind, nemlig hvilke signaler der i dag er givet fra de partier, som i alle opinionsundersøgelser har et flertal af befolkningen bag sig.

Hvorfor vil vi af med lejeværdien? Det vil vi, fordi det er en døddamrende uretfærdig skat. Det er en skat af en indtægt, man ikke har. Jeg tror, de fleste danskere er trætte af at betale skat af de indtægter, de har, for skatten er meget høj, men det er endnu værre at betale skat af en indtægt, man ikke engang har. Hvor skal man få pengene fra? Man kan jo ikke spise mursten. Det er kun i skatteministerens fantasi, man kan spise

mursten. I virkelighedens verden kan man kun leve af den rigtige indtægt, man har, og der er altså ikke nogen indtægt i bare at eje mursten.

Så det er en uretfærdig skat hvilende på helt forkerte principper, og denne holdning står hele Venstre bag. Så uanset hvad der er skrevet i fortiden her og dér af forskellige epistler, er det Venstres politik, at vi vil af med lejeværdien så hurtigt som overhovedet muligt, lige så snart der er flertal for det.

Et af argumenterne imod lejeværdien er, at den er utrolig asocial. I modsætning til hr. Frank Aaen, som ikke har fattet en pind af det hele, og som tror, at alle, der ejer en bolig, er millionærer og meget, meget rige mennesker, er det sådan, at de, der bor i ejerboliger, har meget forskellige indkomstforhold. Nogle tjener meget, andre tjener lidt.

Sådan er det også inden for lejeboligerne. Der er også nogle, der tjener meget, og der er andre, der tjener lidt. Der er en spredt indkomstfordeling også i ejerboligsektoren, og det asociale består i, at to familier, der bor ved siden af hinanden, har samme rækkehus f.eks., har samme vurdering og samme lejeværdi, betaler det samme i skat i kroner og øre, uanset om de tjener 100.000 kr. om året eller de tjener 1 mio. kr. om året. Derfor er lejeværdibeskatning dødhamrende asocial.

Men det er der jo ikke noget nyt i, for når det gælder regeringens politik, har den jo i det hele taget taget sigte på at ramme de dårligst stillede i vores samfund. Man har indført en bruttobeskatning, som er uden bundfradrag, og som i særlig grad rammer de laveste indtægter. Man har indført grønne afgifter, som rammer asocialt, for alle har behov for et bad og meget andet, har behov for at bruge de ting, som er afgiftsbelagt, uanset om man tjener meget eller lidt.

Der er altså en gennemført linje i den politik, som den socialdemokratiske regering fører, nemlig at de dårligst stillede i vores samfund skal betale en større og større del af skattebyrden.

Derfor er det naturligt også for os andre, som repræsenterer – ja, Venstre i sig selv er jo i realiteten landets største arbejderparti, at vi har en særlig forpligtelse til at komme med forslag, som sørger for, at de, der har de laveste indkomster, slipper for den høje skat.

Derfor vil en afskaffelse af lejeværdien have den gode virkning, at den i særlig grad kommer dem, der har de laveste indkomster, til gode. Nøjagtig som hvis man afskaffer ejendomsskat-

ter, vil det også i særlig grad komme dem, der har de laveste indkomster, til gode, for de har altså en lav indkomst, og de bliver økonomisk meget, meget hårdere påvirket af en kroner og øre-ejendomsskat og -lejeværdibeskatning end dem, der tjener mange penge.

Så er der kommet nogle forskellige indvendinger. Det var jo rørende at høre hr. Jes Lunde i sådan en nyansvarlighedsbetragtning. Jeg forstår godt, når man ser på fortiden, at man er nødt til at prøve at gafle sig ind på, at man er ansvarlig, og nu begynder man så at bruge statens underskud som argument imod at fjerne lejeværdien.

Vi har et fremragende forslag, der hedder »Frem mod år 2000 – mindre gæld, mere frihed.« Deri er for 27 mia. kr. forbedringer. Der er for 15 mia. kr. skattelettelser og en 12 mia. kr.-forbedring af statsfinanserne. Så vi har det hele med. Vi har fjernet lejeværdien, vi har sænket erhvervsskatterne, og vi har sammenlagt formindsket statens underskud, så vi er meget ansvarlige. Og det, jeg siger her, er ikke mindst møntet på de nyansvarlige partier, som lige pludselig interesserer sig for statens finanser.

Dernæst er det fra CD's side blevet sagt, at det var et lidt uheldigt tidspunkt lige nu. Det kan da godt være, at vi skal have det folketingsvalg først, inden vi i fællesskab kan afskaffe lejeværdien, men så kunne begge partier vel arbejde på, at det folketingsvalg snart kommer, så vi kan få det rigtige tidspunkt rykket frem og ikke mindst af hensyn til boligejerne få afskaffet lejeværdien så hurtigt som overhovedet muligt.

Så er der det dér, som også skatteministeren er inde på, med, at man har forgyldt boligejerne og de er blevet så velhavende og så rige i kraft af regeringens politik. Da der var skattereformdrøftelser i 1993, blev der fra Venstres side klart spurgt, hvad lejeværdien skulle være, hvis der skulle være ligevægt mellem en reduktion af rentefradragsretten og en lejeværdisænkning. Man sagde 1,7 pct., man satte den til 2 pct., og det var i en klar erkendelse af, at boligejerne under ét blev dårligere stillet ved denne omlægning af rentefradragsretten og lejeværdien.

At man så har fået et rentefald, som hr. Thulesen Dahl så rigtigt påpeger, som har gavnet kontantpriserne, er ikke noget, regeringen kan tage til indtægt. Det er en konsekvens af mange års hårdt arbejde fra den forrige regering, som har skaffet grundlag for en langt lavere rente i forhold til den rente på over 20 pct., som vi overtog fra den daværende socialdemokratiske regering. Så det går heller ikke.

Så sammenfattende er der meget at glæde sig over. Det var selvfølgelig muligt allerede i finanslovforhandlingerne at få det med, at vi fik afskaffet lejeværdien, og dér vil jeg da i hvert fald godt sige, at det ikke er sådan, at vi fra Venstres side stiller ultimative krav. Det er ikke et ultimativt krav, at lejeværdien skal afvikles over 2 år. Vi kan godt snakke om 2, 2½, 2 3/4 år. Vi er parat til at føre drøftelser om den sag. Det afgørende er, at vi får afviklet lejeværdien så hurtigt som muligt.

Skatteministeren (Carsten Koch):

Jeg skal ikke forlænge debatten. Kun et lille bitte spørgsmål til hr. Peter Brixtofte efter hans flammende indlæg imod lejeværdien.

Som bekendt sagde fru Sonja Albrink for lidt siden, at Centrum-Demokraterne i 1989 fremsatte et beslutningsforslag om fjernelse af lejeværdien. Mit spørgsmål er i al sin enkelthed: Hvorfor stemte den daværende regering, dengang da hr. Peter Brixtofte tilhørte et af regeringspartierne, imod dette forslag, når det er en så vederstyggelig ting, som vi her får beskrevet?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Ja, hr. Peter Brixtofte taler så varmt for de laveste indkomster, og det kan jeg følge fuldt ud. Det fører mig til to spørgsmål. Det ene er: Vil hr. Peter Brixtofte afvise, at en ophævelse af denne skat vil være til større fordel, jo rigere man er?

Det andet spørgsmål er: Hvis det nu viser sig, at der ikke er flertal for dette forslag, vil hr. Peter Brixtofte så være med til ved et andet forslag at bruge 6 mia. kr. på de dårligst stillede her i landet?

Så vil vi i hvert fald efterfølgende straks optage forhandling med Venstres folketingsgruppe om at lave et fælles forslag.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Det er også hr. Peter Brixtoftes indlæg med bemærkninger som utrolig asocial, dødhæmmende asocial og senere i indlægget misundelses-skak, og at man ikke kan spise mursten, der bringer mig på talerstolen

Jeg har også et par spørgsmål. Det ene drejer sig om regeringsperioden fra 1982 til 1992. Hvilke forslag stillede den daværende regering om afskaffelse af lejeværdien ud over det af Centrum-Demokraterne fremsatte? Hvilken indsats gjorde den daværende skatteminister,

hr. Anders Fogh Rasmussen, og – i en kort periode ganske vist – skatteminister Peter Brixtofte for at få afskaffet denne utrolig asociale og dødhæmmende asociale lejeværdi?

Endelig synes jeg, at man skylder os en forklaring på de 6 mia. kr. i provenu af lejeværdiskatten. Hvilke merindtægter/besparelser ligger bag forslaget om at finansiere disse 6 mia. kr.?

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Først til hr. Kaalund. I vores flotte publikation her er der et helt katalog af besparelsesforslag, og der er vi heller ikke ultimative. Dér kan Socialdemokratiet godt finde dem, de synes bedst om, til at finansiere nedsættelsen af lejeværdien. Det kan vi sagtens gå ind og diskutere. Vi har et kæmpekatalog, og vores besparelser overstiger langt det, vi giver i skattelettelser.

Så blev jeg spurgt, hvorfor vi ikke havde fået gennemført det i 1989, hvordan vi stemte dengang, osv. Nu har jeg ikke læst hr. Niels Helveg Petersens erindringer, for det kunne måske have hjulpet mig på vej med hensyn til, hvad der var sket dengang, men da var det jo sådan, at Det Radikale Venstre var medlem af regeringen, og Det Radikale Venstres holdninger er jo også klart kommet til udtryk i dag.

Det var også Det Radikale Venstre, der var tungen på vægtskålen fra 1982 og i den efterfølgende periode, så vi må jo nok erkende, at Det Radikale Venstre med deres modstand mod at sænke lejeværdien i en lang periode har spærret for, at det kunne lade sig gøre. Men hvis det er sådan, at Socialdemokratiet i stedet for kan gå sammen med V og K om at nedsætte den, så er det jo smadderfornuftigt; så har vi faktisk et flertal, også uden om Det Radikale Venstre.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Så nærmer vi os nok vejs ende.

Skatteministeren (Carsten Koch):

Jeg har forstået det.

Blot dette lille simple spørgsmål: Hvorfor fremsætter man så forslaget nu? Det Radikale Venstre er jo stadig væk medlem af Folketinget.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Det var jo en appel til også Socialdemokratiet om, at vi ikke skulle være alene om at varetage interesserne for de dårligst stillede i vores sam-

fund, men at de, der bor i egen bolig, og som skal betale en urimelig skat, også kunne hente hjælp hos Socialdemokratiet.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Nu var skatteministeren jo ikke medlem af Folketinget i 1974, men det var vi andre, der var. Der er altså også nogle af os, der kan huske, at på det tidspunkt var selv Socialdemokratiet ikke afvisende over for en afvikling af lejeværdien, og jeg vil bare minde om, hvis skatteministeren ikke ved det, at Socialdemokratiet var med i det store boligforlig fra 1974; der blev i den anledning vedtaget en dagsorden, som går ud på, at man over en årrække skal afvikle lejeværdien.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge skatteministeren: Med alt det, som skatteministeren i dag har fortalt om – om de historiske begrundelser, og hvorfor det er så fornuftigt osv. – hvad er det så, der er sket siden dengang og frem til nu, som gør, at det i 1974 var fornuftigt over en årrække at afvikle lejeværdien, mens det er aldeles forfærdeligt i dag?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg er ked af at trække debatten i langdrag, men jeg synes ikke, hykleriet kan få lov til at fortsætte uantastet. Når der tales så meget om de svage stillede her i samfundet, så må jeg gentage mine spørgsmål: Vil hr. Peter Brixtofte erkende, at det forslag, der her ligger på bordet, giver større fordel jo rigere, man er, og hvis man bor i ejerbolig? Og vil hr. Peter Brixtofte være med til at bruge 6 mia. kr. til forsvar for de svage stillede her i samfundet, når det nu viser sig, at der ikke er flertal for den her model?

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

En afskaffelse af lejeværdien vil især komme dem med lav indkomst, som har egen bolig, til gode; de vil have de største fordele, og derfor er det ikke korrekt, når hr. Aaen siger, at det er de rigeste, der får fordel af det.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Nu kan jeg forstå, at hele debatten her i dag hviler på en misforståelse. Hr. Brixtofte tror, at lejeværdien udregnes på en fuldstændig anden måde. Hr. Brixtofte tror, det er sådan, at de lavest lønnede er dem, der betaler mest i leje-

værdi. Så kan jeg bedre forstå forslaget, men så må hr. Brixtofte vel også trække det tilbage, da vi nu kan fortælle ham heroppefra, at sådan er verden ikke.

Det er helt klart sådan, at den lejeværdi, man betaler, stiger jo større og dyrere et hus man har. Ja, den stiger endda progressivt, fordi der er et knæk, sådan at man, hvis ens bolig er over omkring 1,6 mio. kr. værd, kommer op på en højere sats. Så det er helt oplagt, at de, der har den dyre strandvejsvilla, betaler langt, langt, langt mere i lejeværdi end en almindelig gængs lønmodtager, som har et hus til 500.000-600.000 kr.

Det tåler slet ingen sammenligning, men det vidste hr. Brixtofte ikke. Det er jeg en lille smule forundret over, men da hr. Brixtofte nu ved, at det hovedsagelig er de rigeste mennesker, som får gavn af K's og V's forslag, så går jeg ud fra, at det er trukket tilbage inden andenbehandlingen.

Skatteministeren (Carsten Koch):

Det er foranlediget af spørgsmålet fra fru Kirsten Jacobsen: Lejeværdien i 1974 var en hel del højere, end den er i dag.

Så vil jeg i øvrigt sige, at Socialdemokratiet er et meget ansvarligt parti. Vi lytter også meget til, hvad arbejdsgiverorganisationerne siger, hvad Dansk Industri har sagt, og hvad BYG har sagt. Vi synes, det er interessant, at vi slet ikke har hørt nogen som helst kommentarer til de to organisationers synspunkter på at bruge nogle penge til at nedsætte lejeværdien. Jeg vil lige gøre opmærksom på, at den ene af organisationerne er en organisation inden for bygeområdet.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg medgiver gerne hr. Lunde, at langt den største del af de 20.000 boligejere, som betaler millionærtaksten, formentlig ikke er blandt de lavest lønnede; men det er ikke dem, der provenumæssigt betyder noget i det milliardbeløb, der her er tale om.

Men når nu hr. Jes Lunde taler så meget om dem, som har det dårligt, så vil hr. Jes Lunde måske være med til i udvalget at diskutere, at man i det mindste kunne fjerne eller give rabat på progressionen for pensionister. Det er jo underligt, at den pensionist i Lyngby, som jeg lige før fortalte om, med sit kapitel 2 A-statslånshus skal ud og betale samme procentuelle

lejeværdi, som den millionær længere oppe ad Strandvejen, hr. Frank Aaen talte om, bare fordi hans papirvurdering er steget. Dette tror jeg er svært at argumentere for retfærdigheden i.

I øvrigt er det jo sådan, at hvis der skulle være retfærdighed i det her, skulle det være sådan, at den gennemsnitlige procent på ejendomsvurderingsstigningen skulle slå igennem ved at hæve bunden for millionærtaksten.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Der er da ét sted, det vil jeg godt indrømme, i den her lejeværdidebat, hvor jeg synes, man kan diskutere, om vi har et problem. Det er dér, hvor mennesker med en beskeden indkomst får en stigende lejeværdiudgift, som skal kompensere for, at de på et tidspunkt får en meget stor skattefri værdistigning. Der kan godt være et problem, og det er jo derfor, vi har lavet nogle indfrysningsordninger for ejendomsskatter og sådan noget. Men jeg har ikke set noget udspil fra hverken Fremskridtspartiet, De Konservative eller Venstre til at tage fat på de skattefrie gevinster, man får på handel med jord og fast ejendom.

Hvis der samtidig kom et sådant udspil, så var der da i det mindste noget at snakke om. Vi kunne da diskutere, om man skulle have mulighed for at give en lempelse på lejeværdien for nogle mennesker i en speciel situation mod, at de til gengæld bandt sig til 100 pct. beskatning, så alt kunne blive inddraget under beskatningen, hvis de havde værdistigninger på jord og fast ejendom, når de engang realiserede det.

Men sådan nogle diskussioner er jo slet ikke aktuelle, for der er jo ikke noget politisk flertal, der er villig til at foretage den beskatning, og så længe der ikke er det, så er fru Kirsten Jacobsens tilbud ikke så interessant.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg vil godt tilslutte mig den tanke, hr. Jes Lunde her antydede, og bare sige, at hvis Fremskridtspartiet kan dokumentere et problem af en størrelsesorden, der gør det interessant for Folketinget at kigge på det, så synes jeg, man skal komme med det i stedet for bare at stikke et forslag ud, som med rund hånd deler ud til nogle af de rigeste i vores samfund, som allerede har fået en reduktion på arveafgiften, som allerede har fået en reduktion, ved at man fjernede

formueskatten. Det er jo det: Man kaster penge efter dem, der i forvejen har fået masser af penge, og så bruger man nogle enkelte undtagelser som argumentation. Lad os kigge på dem, der måske er i klemme, og så løse det problem i stedet for den her delen ud af pengene til dem, der har i forvejen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (for forslaget til folketingsbeslutnings vedkommende anden (sidste)) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at forslagene henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Ivar Hansen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen) har meddelt mig, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig:

Redegørelse om EU's regeringskonference. (Redegørelse nr. R 2).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Redegørelsen vil komme til forhandling onsdag den 6. november 1996.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 30. oktober 1996, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 16.55